

І.О. Кудряшов, доц. (*ХДУХТ, Харків*)
А.В. Артюгін, ст. викл. (*ХДУХТ, Харків*)

КОНЦЕПЦІЯ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДІ НА ЗАСАДАХ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛЬНИХ БОЙОВИХ МИСТЕЦТВ

Сьогодні українські національні бойові мистецтва мають тенденцію до активного впровадження у навчальний виховний процес із фізичного виховання у вищих навчальних закладах. З метою виховання патріотизму, вивчення національних традицій України, формування нового покоління молоді, яке б пишалось своєю країною створюються відповідні кафедри у навчальних закладах, організовуються секції та федерації з різних видів бойових мистецтв для професійних занять спортом.

Вітчизняний і зарубіжний досвід свідчить про винятково високу ефективність засобів фізичної культури і спорту в профілактичній діяльності щодо охорони та зміцнення здоров'я, у боротьбі з наркоманією, алкоголізмом, курінням та правопорушеннями, особливо серед молоді.

У Концепції розвитку системи громадського здоров'я України, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30 листопада 2016 р. № 1002-р, передбачається створення сприятливих умов для зміцнення та збереження здоров'я людей як найвищої соціальної цінності. Відповідно до цього було схвалено стратегію з оздоровчої рухової активності в Україні на період до 2025 року «Рухова активність – здоровий спосіб життя – здорова нація».

Найважливіші принципи досягнення цієї мети:

- визнання пріоритету фізичного і духовного здоров'я людини над власне спортивними досягненнями (за їх незмінної важливості);
- підвищення ефективності державного регулювання та підтримки в галузі фізичної культури і спорту;
- єдність нормативно-правової бази фізичної культури та спорту на всій території України;
- гарантії рівних прав, реальність можливостей і доступності занять фізкультурою і спортом для усіх категорій і груп населення;
- взаємодія органів влади всіх рівнів та громадських фізкультурно-спортивних об'єднань, їхня взаємна відповідальність у межах законодавства.

Українські національні бойові мистецтва – досить молоді види спорту, проте мають давні та славні історико-культурні корені,

засновані на традиціях козацтва. Їх використання у навчально-виховному процесі з фізичного виховання не тільки відповідає загальній стратегії держави з розвитку системи громадського здоров'я України, але й сприяє патріотичному вихованню молоді.

Основними завданнями концепції фізичного виховання молоді на засадах українських бойових мистецтв є:

1. Формування в молоді мотивації до занять спортом та дотриманню здорового способу життя.

2. Розвиток у молоді патріотизму, найважливіших духовно-моральних і соціальних цінностей, формування професійно значимих якостей, вмінь та навичок та їх використання у різноманітних галузях життя суспільства.

3. Забезпечення єдності фізичного виховання та психологічної підготовки молоді до захисту Вітчизни, формування патріотичної свідомості, готовності до виконання громадянського та конституційного обов'язків.

4. Вивчення історії українського козацтва, його традицій та принципів виховання воїнів.

5. Підвищення соціальної та трудової активності молоді, задоволення їх моральних, етичних та творчих потреб.

Кожен із різновидів українських національних бойових мистецтв має свої особливості у методах боротьби, проте всі вони мають одну головну мету – виховати не тільки високопідготовленого бійця, але й справжнього патріота з високими моральними та духовними цінностями. Тому під час підготовки багато часу приділяється вивченню історії, традицій, широко використовуються ритуали під час тренувань та змагань.

У навчально-виховному процесі з фізичного виховання може бути ефективним використання як окремих вправ, так і комплексу тренувань різних національних бойових мистецтв. В основному, це вправи, спрямовані на розвиток спритності, швидкості, витривалості та сили.

Усі українські національні види спорту являють собою комплексну систему самовдосконалення особистості, заснованої на фізичному, морально-етичному та духовному вихованні, пов'язаному з відродженням давніх народних традицій, що передавались з покоління в покоління. Основною метою впровадження українських бойових мистецтв у систему фізичного виховання молоді є – популяризація та підвищення ролі фізичної культури та спорту, патріотичне виховання, залучення юнацтва до здорового способу життя, виховання особистості в дусі добропорядності та любові до Батьківщини.